Рецепція англійського права

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

Як прийшло англійське право

Друга хартія не лише заснувала суд. Вона зобов'язала суд здійснювати правосуддя так, як це роблять англійські суди, і саме через неї відбулася рецепція англійського права в Стрейтс-Сетлментс. Суди XIX століття виходили з того, що Хартія запровадила в Стрейтс-Сетлментс право Англії в тому вигляді, в якому воно існувало 1826 року, тією мірою, якою воно відповідало місцевим умовам.[1] Дата 27 листопада 1826 року стала межею для рецепції англійських законів загальної дії: закони, ухвалені в Англії після цієї дати, діяли в Сінгапурі лише тоді, коли їхню дію прямо поширювали на нього або коли їх запроваджували в інший спосіб.

Рецепція на підставі хартії була типовою для британських колоній того часу. Вона одним махом давала поселенцям і купцям цілісну правову систему: загальне право договорів,

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

деліктів і власності, принципи права справедливості, право трастів і процесуальне право англійських судів. Для купецької громади, провідні члени якої походили з Британії, а торгівля фінансувалася з Лондона, це було вирішальною перевагою. Купці могли укладати договори, виставляти переказні векселі та стягувати борги за правом, яке добре знали і вони самі, і їхні довірителі.

Застереження: релігії, звичаї та традиції

Рецепція мала свої межі. Хартія приписувала суду здійснювати церковну юрисдикцію "so far as the several Religions, Manners, and Customs of the Inhabitants of the said Settlement and Places will admit" («наскільки це допускають релігії, звичаї та традиції мешканців поселення»).[2] На основі цього та подібних положень суди виробили принцип: застосовуючи англійське право в Сінгапурі, його слід видозмінювати так, щоб не завдавати мешканцям несправедливості чи утисків, зважаючи на їхні релігії, звичаї та традиції, особливо в сімейному праві.[3] У деяких ранніх справах англійське право видозмінювалося під впливом китайського, малайського та індуїстського звичаєвого права, а окремі місцеві звичаї набували сили закону.[4]

Це застереження мало значення для азійських купецьких громад. Питання шлюбу, спадкування та дійсності сімейних трастів вирішувалися з урахуванням китайських, мусульманських та індуїстських звичаїв. Суди сформували масив практики щодо китайської родини та її майна, якому не було аналогів в Англії. Англійське право трастів, пристосоване до китайської практики присвячувати майно культу предків, стало сферою судових спорів, що визначила передачу статків

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

китайських родин у Стрейтс-Сетлментс. Сучасне сінгапурське право трастів і практика структурування капіталу, які розглянуто в частині E, сягають корінням саме цих справ.

Приклад: трасти культу предків і межі рецепції

Китайська практика присвячувати майно культу предків добре показує напругу між англійським правом і місцевим звичаєм. Китайський заповідач у Стрейтс-Сетлментс часто розпоряджався, щоб будинок чи інше майно утримувалося безстроково, дохід від нього спрямовувався на обряди вшанування предків, а саме майно ніколи не продавалося. За англійським правом такий траст порушував дві проблеми. Траст із неблагодійною метою, як правило, був недійсним. А розпорядження, яке безстроково зв'язувало майно, суперечило правилу проти безстрокових обмежень (rule against perpetuities).

У справі *Yeap Cheah Neo v Ong Cheng Neo*, яку 1875 року розглянула Таємна рада, це питання дійшло до найвищого суду імперії. Таємна рада постановила, що англійське правило проти безстрокових обмежень діє в Стрейтс-Сетлментс, а траст для культу предків не має благодійної мети за англійським правом. Тому розпорядження було нікчемним тією мірою, якою воно порушувало це правило.[5] Рішення показало межі застереження на користь місцевих звичаїв: суди були готові пристосовувати англійське сімейне право до азійської практики, але не відступали від засадничих норм англійського права власності.

Справа мала тривалі практичні наслідки. Китайські родини пристосували свої механізми до цього правила і почали використовувати структури обмеженого строку, компанії, а

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

згодом, у XX столітті, й інші інструменти для утримання сімейного майна впродовж поколінь. Напруга між прагненням зберегти статки в родині назавжди і вимогою права обмежувати такі механізми пронизує всю історію структурування капіталу в Сінгапурі. Пізніше Закон про цивільне право (Civil Law Act) запровадив законодавчо встановлений строк дії таких обмежень. Сучасне сінгапурське право трастів, розглянуте в частині E, дає засновникам трастів значну гнучкість. Водночас питання, які Таємна рада розглядала 1875 року, — обіг майна і права наступних поколінь — і досі входять до аналізу кожної довгострокової сімейної структури.

Комерційне право: друга рецепція

Рецепція 1826 року мала прогалину. Англійське комерційне право в XIX столітті стрімко розвивалося завдяки законам про компанії, переказні векселі, купівлю-продаж товарів і страхування. Якщо ці закони ухвалювали після 1826 року, у Стрейтс-Сетлментс вони не діяли. Колоніальне законодавство заповнило прогалину другою рецепцією. Ордонанс про цивільне право передбачав, що в питаннях торговельного права — товариств, корпорацій, банків і банківської діяльності, принципалів і агентів, сухопутних і морських перевізників, морського страхування і торговельного права загалом — застосовується те саме право, що й в Англії у відповідний період.[6]

Друга рецепція мала разючий наслідок. Вона запроваджувала англійське комерційне право на постійній основі, тож зміни в англійському торговельному праві автоматично діяли в Стрейтс-Сетлментс, а згодом і в Сінгапурі. Комерційне право колонії розвивалося синхронно з правом Лондона, фінансового

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

центру імперії. Купці й банки в Сінгапурі працювали за тими самими правилами, що і їхні контрагенти в Лондоні, а це зменшувало правові ризики та транзакційні витрати. Положення залишалося чинним і після здобуття незалежності, тож англійське комерційне право безпосередньо застосовувалося в Республіці до 1993 року.

Закон про застосування англійського права 1993 року

Відкрита рецепція англійського права породжувала невизначеність. Часто було важко встановити, які саме англійські закони діють у Сінгапурі. До того ж постійна рецепція англійського комерційного права означала, що право незалежної держави змінювалося з рішеннями парламенту у Вестмінстері. Закон про застосування англійського права 1993 року (Application of English Law Act 1993) поклав край такому стану речей.

Закон передбачає, що загальне право Англії, разом із принципами та нормами права справедливості, тією мірою, якою воно було частиною права Сінгапуру безпосередньо перед 12 листопада 1993 року, і далі залишається частиною права Сінгапуру.[7] Загальне право діє тією мірою, якою воно відповідає умовам Сінгапуру та його мешканців, і з тими змінами, яких ці умови можуть вимагати.[8] Англійські закони застосовуються лише тоді, коли їх перелічено в Першому додатку, з необхідними змінами. Місцеві закони мають перевагу над англійськими актами, що їм суперечать.[9] Закон скасував статтю 5 Закону про цивільне право, яка забезпечувала постійну рецепцію комерційного права, з перехідними положеннями для проваджень, розпочатих до 12 листопада 1993 року.[10]

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Закон завершив колоніальну главу рецепції. Сінгапурське право після 1993 року — це самостійна система загального права. Вона спирається на англійські прецеденти та прецеденти інших країн Співдружності як на переконливі джерела і розвиває власну судову практику. Англійські судові рішення й надалі мають сильний вплив і вважаються дуже переконливими.[11] Для міжнародного бізнесу таке поєднання привабливе: знайома рамка загального права, масив місцевих прецедентів, пристосованих до потреб азійського комерційного центру, і суди, які працюють з англійськими, австралійськими та іншими джерелами країн Співдружності.

Поширена помилка

Часто вважають, що сінгапурське право — це англійське право. Обидві системи мають спільне походження, тому англійські прецеденти зберігають переконливу силу в сінгапурських судах. Проте після ухвалення Закону про застосування англійського права 1993 року англійські закони діють лише тоді, коли їх перелічено в цьому Законі. Англійське загальне право застосовується лише в тому вигляді, в якому воно існувало 12 листопада 1993 року, і з урахуванням місцевих умов. Сінгапурські суди виробили власні позиції в багатьох питаннях договірного, трастового та комерційного права. Договір, що регулюється сінгапурським правом, слід аналізувати за сінгапурським правом, використовуючи англійські джерела як орієнтир.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Примітки

1. Провідні справи: *R v Willans* (1858) 3 Ky 16 та *Yeap Cheah Neo v Ong Cheng Neo* (1875) LR 6 PC 381. Див. також аналіз у: Kevin Y.L. Tan, “The Second Charter”, *Singapore Law Gazette*, 15 квітня 2026 р. ↩
2. Kevin Y.L. Tan, “The Second Charter of Justice and the First Recorder (Part 1)”, *Singapore Law Gazette*, березень 2023 р., з цитатою з Хартії. ↩
3. Wikipedia, “Sources of Singapore law” (дата звернення: вересень 2026 р.): англійське право “should be modified in application to Singapore so as not to cause injustice or oppression to the indigenous people”, зважаючи “to their religions, usages and manners”. ↩
4. Wikipedia, “Sources of Singapore law” (дата звернення: вересень 2026 р.): “in certain early cases English law was modified by Chinese, Malay and Hindu customary law, and some native usages or customs acquired the force of law”. ↩
5. *Yeap Cheah Neo v Ong Cheng Neo* (1875) LR 6 PC 381. ↩
6. Положення походить з Civil Law Ordinance 1878 року і згодом стало статтею 5 Civil Law Act (Cap 43). Перелік предметів і формулу “corresponding period” наведено за вторинною літературою, зокрема за статтею про статтю 5 Civil Law Act в *Anglo-American Law Review*, т. 17, с. 251. ↩
7. Application of English Law Act 1993, стаття 3(1), Singapore Statutes Online (дата звернення: вересень 2026 р.). ↩
8. Application of English Law Act 1993, стаття 3(2), Singapore Statutes Online (дата звернення: вересень 2026 р.). ↩
9. Application of English Law Act 1993, статті 4(1) і 4(3), Singapore Statutes Online (дата звернення: вересень 2026 р.). ↩
10. Application of English Law Act 1993, стаття 6, Singapore Statutes Online (дата звернення: вересень 2026 р.). ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

11. Wikipedia, “Sources of Singapore law” (дата звернення: вересень 2026 р.): англійські судові прецеденти “continue to exercise a strong influence on the legal system and are regarded as highly persuasive”. ↩

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.